

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Mocne i słabe strony szkolnictwa zawodowego

opinie uczniów, nauczycieli i ekspertów oświaty

Michał Feliksiak, CBOS

Jakie badania przeprowadziliśmy?

- ❖ Badanie ankietowe realizowane od 24 października do 30 listopada 2011 roku w 25 zasadniczych szkołach zawodowych i technikach o profilu rolno-spożywczym na terenie województwa łódzkiego, w których wzięło udział:
 - ✓ ponad 400 uczniów ostatnich klas
 - ✓ 100 przedstawicieli kadry pedagogicznej
- ❖ Dwa wywiady grupowe zrealizowane w październiku 2011 roku, w których uczestniczyli przedstawiciele kadry zarządzającej szkół, organów prowadzących, Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli oraz Kuratorium Oświaty

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Wizerunek szkół zawodowych – co mówią eksperci?

- ❖ Niski prestiż szkół zawodowych, zwłaszcza zasadniczych szkół zawodowych w porównaniu do liceów ogólnokształcących
- ❖ Negatywne stereotypy obciążające szkoły zawodowe jako szkoły przeznaczone dla słabszych uczniów, którzy idą tam z konieczności, a nie z wyboru
- ❖ Brak promocji szkolnictwa zawodowego w Polsce

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

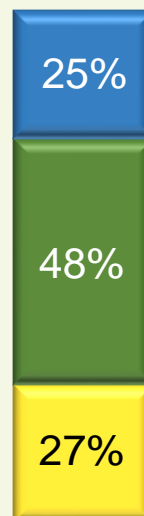
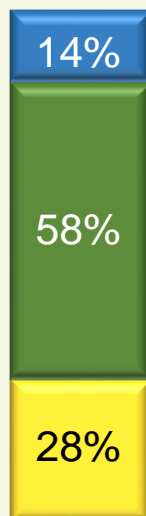
Czy wybór kształcenia w danym zawodzie jest wyborem negatywnym?

Czy, kiedy decydowałeś(a) się na naukę w tym zawodzie w tej szkole, to ważniejsze było, że:

będę się uczył(a) w tej konkretnej szkole

będę się uczył(a) tego konkretnego zawodu

Trudno powiedzieć

Czy, Pana(i) zdaniem, ogólnie rzecz biorąc, uczniowie decydując się na kształcenie na kierunku(ach) rolno-spożywczych kierują się na ogół:

przesłankami merytorycznymi (łatwość w znalezieniu pracy w danym zawodzie, spodziewane zarobki po zdobyciu zawodu etc.)

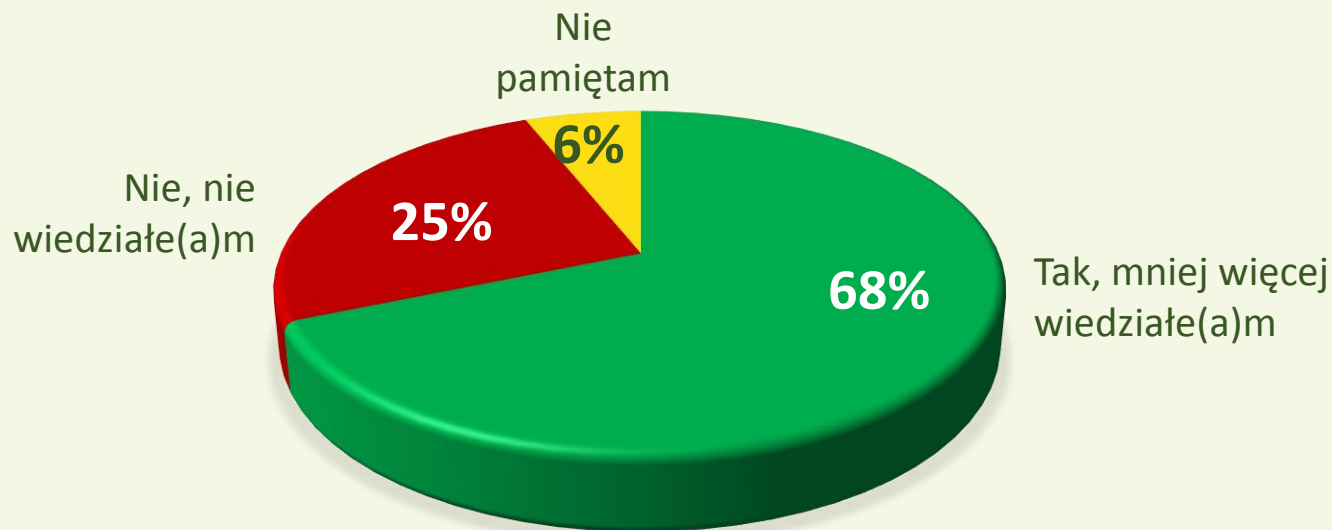
przesłankami pozamerytorycznymi (bliskość szkoły, rodzeństwo uczące się w placówce, wyniki egzaminu gimnazjalnego)

Trudno powiedzieć

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Czy wiedziałeś, co chcesz robić w życiu?

Zdaniem ekspertów szkolnictwa zawodowego, młodzież kończąc gimnazjum:

- nie ma świadomości tego, co chce dalej robić
- brak im wiedzy o zawodach i możliwościach zatrudnienia po skończeniu danej szkoły
- podejmuje przypadkowe decyzje
- nie korzysta z doradztwa zawodowego na poziomie instytucjonalnym

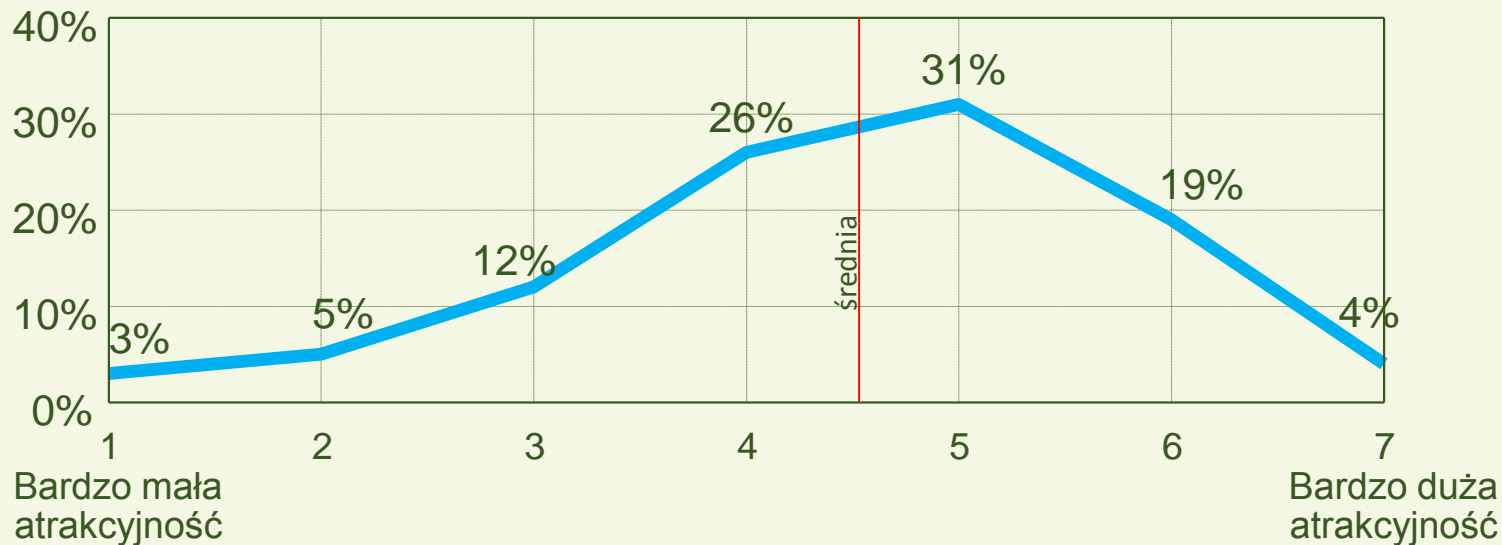

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Prestiż zawodu w opinii uczniów

Czy zawód, którego się uczysz jest atrakcyjny, a więc jest: ciekawy, przyszłościowy, oferuje możliwość znalezienia pracy, dobrze płatny, cieszy się szacunkiem społecznym

Indeks atrakcyjności wybranego zawodu

Najbardziej atrakcyjne: rzeźnik-wędliniarz, technik technologii żywności, cukiernik natomiast

Najmniej atrakcyjne: technik hodowca koni, ogrodnik, technik rolnik

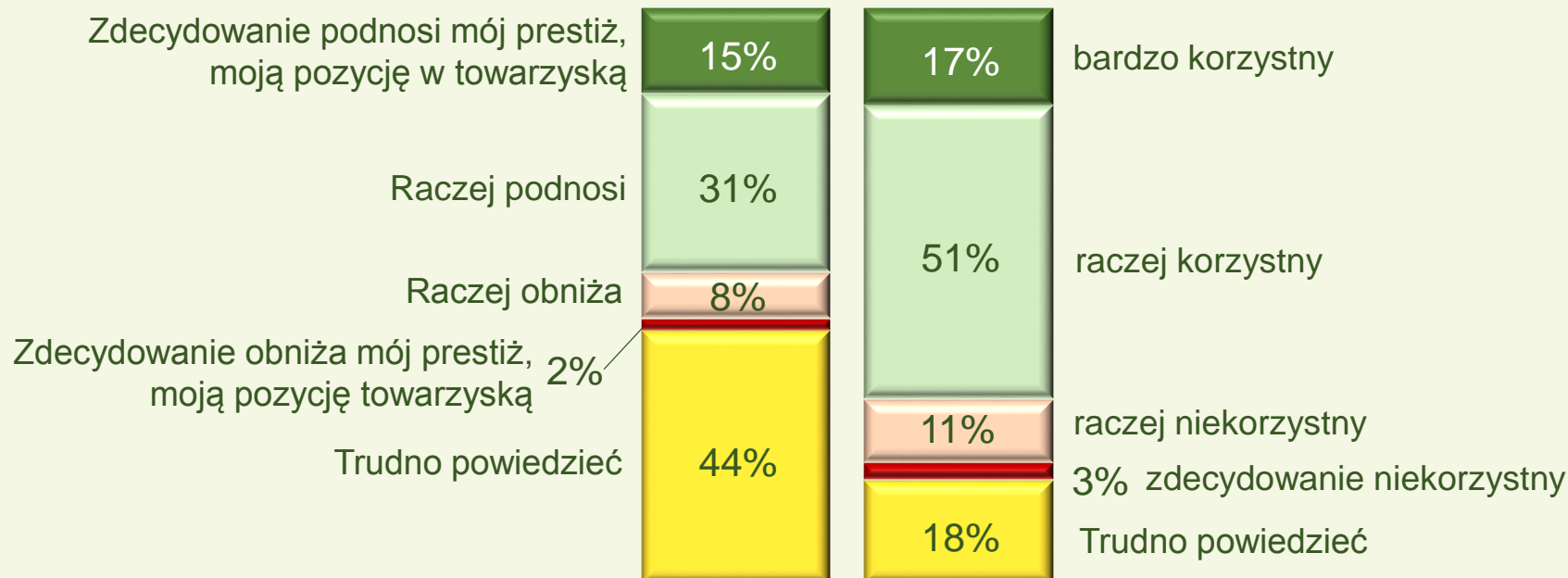

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Prestiż szkoły oczami uczniów

Czy fakt, że o chodzisz właśnie do tej szkoły podnosi czy raczej obniża Twój prestiż i pozycję towarzyską wśród kolegów/koleżanek spoza szkoły?

Czy z punktu widzenia Twoich szans na przyszłość, osiągnięcia czegoś w życiu, uzyskania dobrej pracy, dostania się na studia itp. uważasz, że wybór tej szkoły był dla Ciebie:

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Przygotowanie kadry nauczycielskiej

- ❖ Dobre przygotowanie formalne: dobre wykształcenie, wysoka samoocena kwalifikacji (w skali od 1 do 6 przeciętna ocena to 4,96 wśród nauczycieli zawodu i 4,89 wśród nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących).
- ❖ Niewielkie doświadczenie zawodowe w branży rolno-spożywczej

Czy kiedykolwiek pracował(a) Pan(i) poza szkolnictwem w branży przetwórstwa rolno-spożywczego, na potrzeby której kształci Pan(i) obecnie młodzież?

■ Nie, nigdy
 ■ Tak, pracuję obecnie
 ■ Tak, pracowałem(am) w przeszłości

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Szkolenia i zwiększanie kwalifikacji

Nauczyciele są otwarci na zwiększanie swoich kwalifikacji, ale napotykają bariery, takie jak:

- ❖ brak specjalistycznych szkoleń dla nauczycieli – w ofercie dominują szkolenia o charakterze ogólnym
- ❖ placówki doskonalenia zawodowego organizują szkolenia z zakresu nowych technologii dla producentów, ale nie dla nauczycieli
- ❖ ograniczona inicjatywa pracodawców branży rolno-spożywczej w doskazywaniu nauczycieli

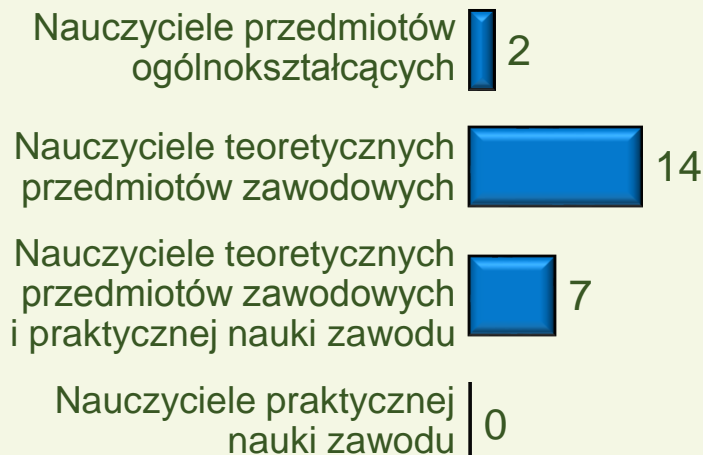

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Wiek nauczycieli i deficyty kadrowe

Nauczyciele przedmiotów zawodowych są przeciętnie starsi niż nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących

Odsetki nauczycieli pracujących w szkole i pobierających jednocześnie świadczenia emerytalne

Jaka jest forma i zakres Pana(i) zatrudnienia w tej szkole?	Nauczyciele przedmiotów	
	ogólnokształcących	zawodowych teoretycznych i praktycznych
	w procentach	
Etat – przekraczający pełen wymiar	45	59
Etat – w pełnym wymiarze	44	35
Etat – mniej niż pełen wymiar	11	5
Umowa zlecenie/dzielo	0	1

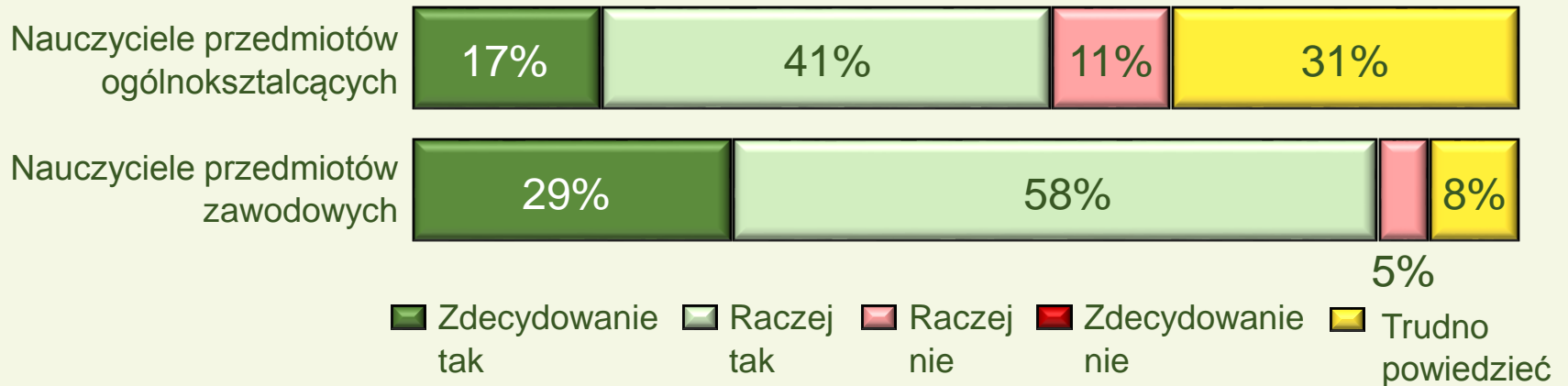

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Czy program nauczania jest nowoczesny?

Czy, Pana(i) zdaniem, realizowany przez Pana(ią) program nauczania uwzględnia stosowanie nowych rozwiązań technologicznych, które pojawiają się na rynku?

- ❖ Tylko 5 na 100 nauczycieli realizuje autorski program nauczania
- ❖ W tym tylko 1 na 100 realizuje autorski program nauczania we współpracy z pracodawcami
- ❖ Brak kształcenia modułowego

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Ogólna ocena metod i poziomu nauczania

Jak oceniasz metody nauczania stosowane w twojej szkole? W jakim stopniu, ogólnie rzecz biorąc sposób, w jaki Cię uczą w szkole, jest:

Jak oceniasz / ocenia Pan(i) poziom nauczania w zakresie:

Metody nauczania oceniane były w czterech wymiarach, na 7-punktowej skali, na której 1 oznaczało ocenę najniższą, a 7 – ocenę najwyższą

Średnia na 5-punktowej skali, na której 1 oznaczało poziom bardzo niski, a 5 – bardzo wysoki.

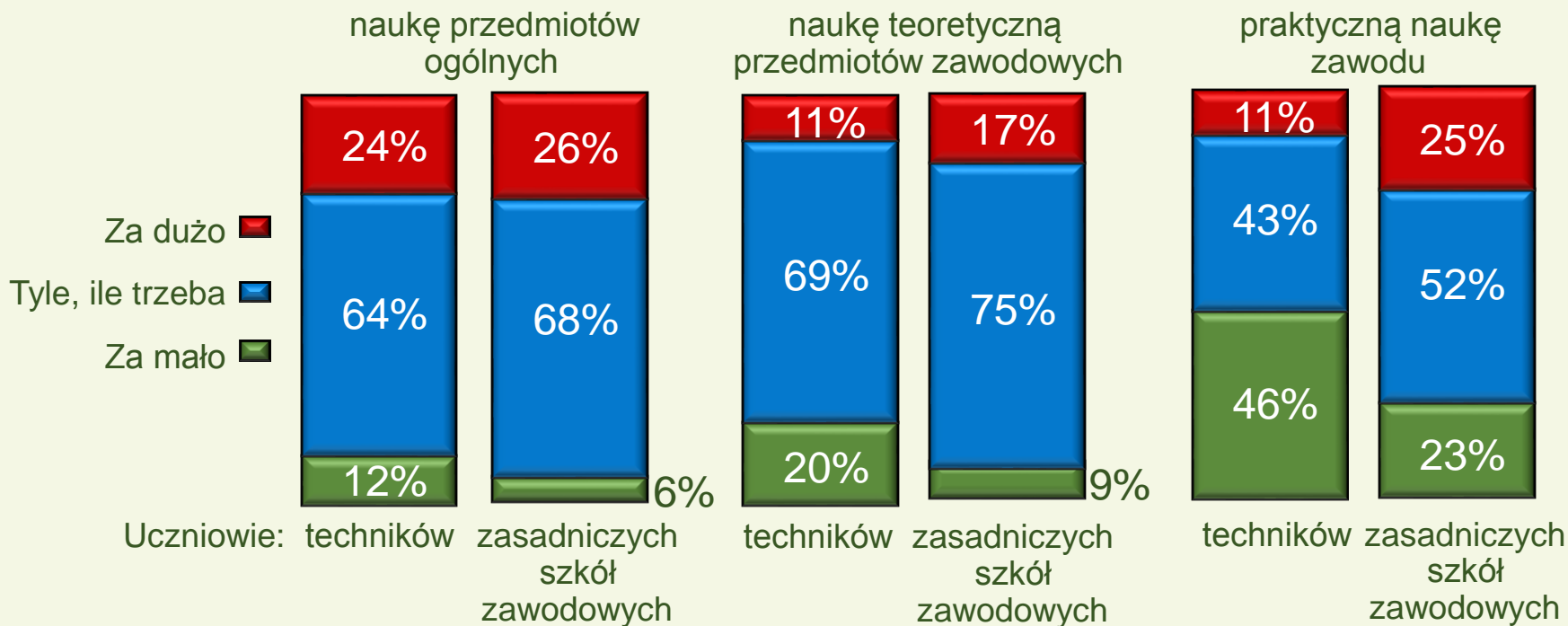

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Kształcenie ogólne a kształcenie zawodowe - proporcje

Czy, Twoim zdaniem, w programie nauczania w Twojej szkole jest tyle ile trzeba,
za dużo czy za mało godzin poświęconych na:

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Ocena niektórych aspektów kształcenia zawodowego

Czy, Twoim zdaniem, to czego się uczysz
w ramach **teoretycznego/praktycznego** kształcenia zawodowego jest:

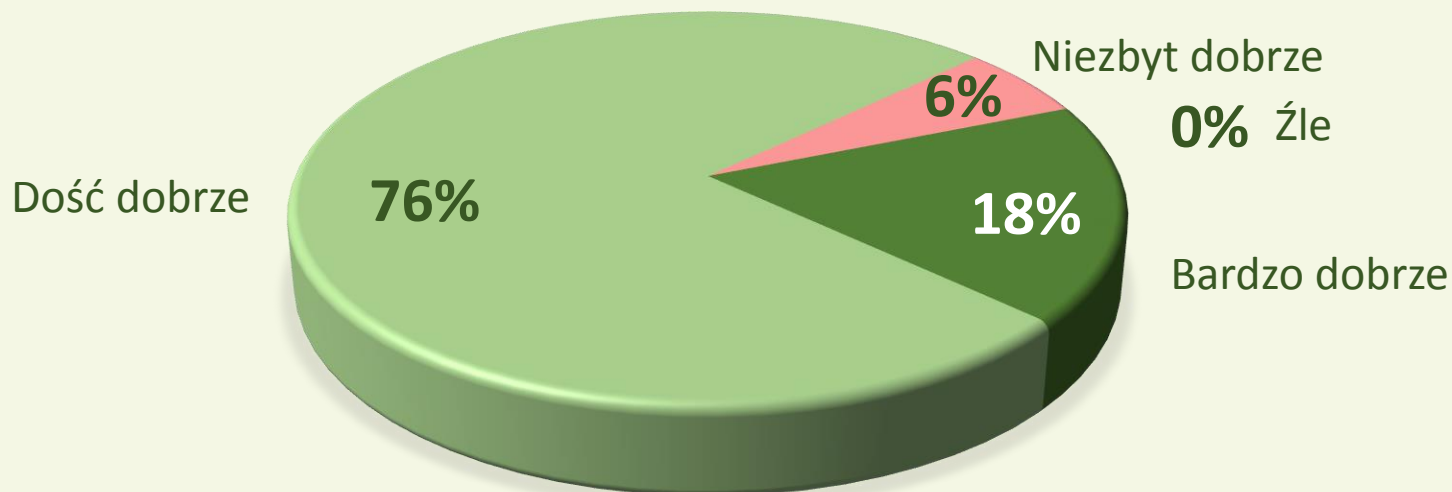

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Ocena programu nauczania zawodu

Czy, w Pana(i) ocenie, ogólnie rzecz biorąc,
realizowany na kierunku(ach) rolno-spożywczych w tej szkole program nauczania
zawodu dobrze przygotowuje absolwentów do pracy w zawodzie czy też nie?

Nauczyciele ogółem

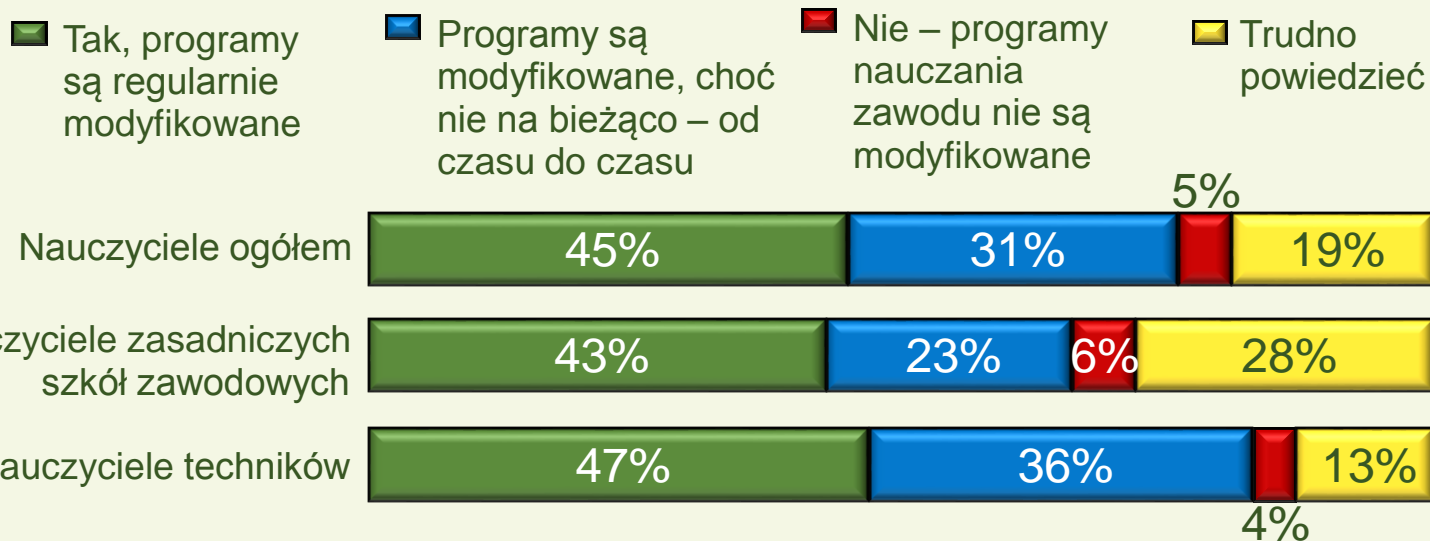

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Nowoczesność programu nauczania zawodu

Czy na kierunku(ach) rolno-spożywczych w tej szkole program nauczania zawodu jest na bieżąco dostosowywany do zmian (np. technologicznych) w sposobie wykonywania zawodu czy też nie?

Zdaniem ekspertów szkolnictwa zawodowego: program nauczania zawodu jest archaiczny

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Ocena funkcjonowania szkolnych warsztatów i pracowni - uczniowie

Jeśli kiedykolwiek odbywał(a)ś zajęcia praktycznej nauki zawodu
w szkolnych warsztatach/pracowniach, odpowiedz, jak oceniasz te zajęcia? Czy:

Odpowiedzi uczniów, którzy odbywali zajęcia praktycznej nauki zawodu
w szkolnych warsztatach/pracowniach

Zdecydowanie tak
 Raczej tak
 Raczej nie
 Zdecydowanie nie
 Trudno powiedzieć

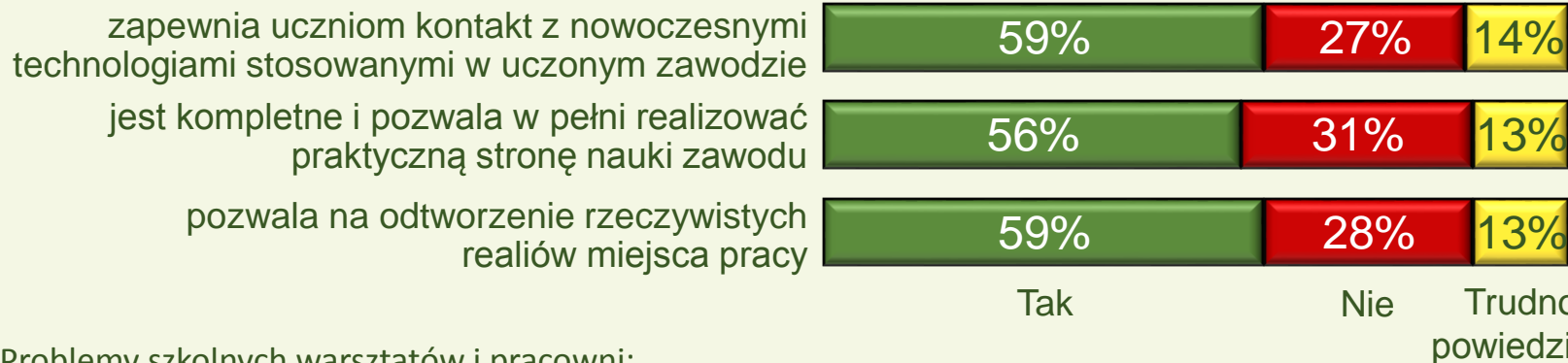

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Ocena funkcjonowania szkolnych warsztatów i pracowni – nauczyciele i eksperci

Jak Pan(i) ocenia, czy sprzęt i wyposażenie szkolnych pracowni/warsztatów:

Odpowiedzi nauczycieli szkół, w których jest pracownia/warsztat
do praktycznej nauki

Problemy szkolnych warsztatów i pracowni:

- ❖ nie funkcjonują poprawnie ze względu na brak działającego sprzętu
- ❖ mają przestarzałe wyposażenie niedostosowane do technologii obecnych na rynku pracy
- ❖ szkół często nie stać na zakup narzędzi i produktów, które zużywają się w czasie praktycznej nauki zawodu

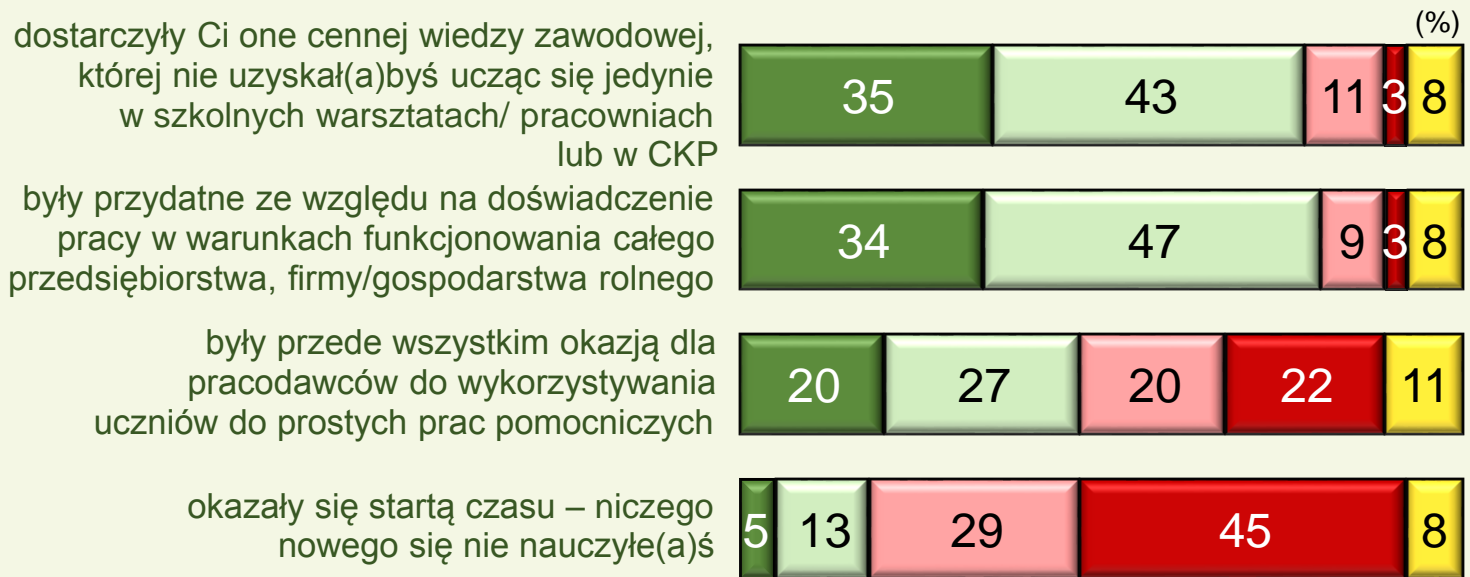

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Jak uczniowie oceniają praktyki u pracodawcy?

Czy praktyki zawodowe u pracodawcy:

Odpowiedzi uczniów odbywających praktyki zawodowe u pracodawcy

■ Zdecydowanie tak
 ■ Raczej tak
 ■ Raczej nie
 ■ Zdecydowanie nie
 ■ Trudno powiedzieć

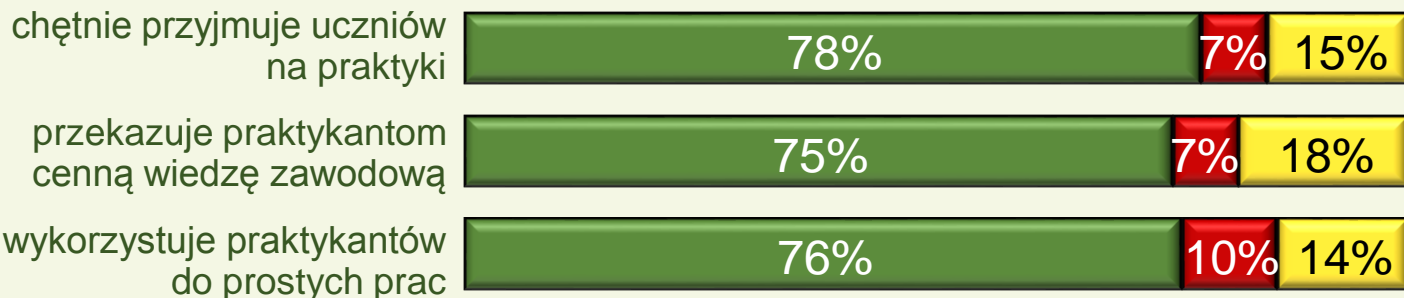
Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Nauczyciele i eksperci o praktykach u pracodawcy

Jakie jest, Pana(i) zdaniem, ogólne nastawienie pracodawców do praktykantów?
Czy większość pracodawców, u których odbywają się praktyki:

Odpowiedzi nauczycieli szkół, w których uczniowie odbywają praktyki zawodowe u pracodawców

■ Tak ■ Nie ■ Trudno powiedzieć

Problemy z praktykami zdaniem ekspertów:

- uczniowie bywają wykorzystywani do prostych prac
- pracodawcy nie zawsze chętnie przyjmują uczniów na praktyki
- niektórzy uczniowie chcą po prostu zaliczyć praktyki jak najmniejszym kosztem

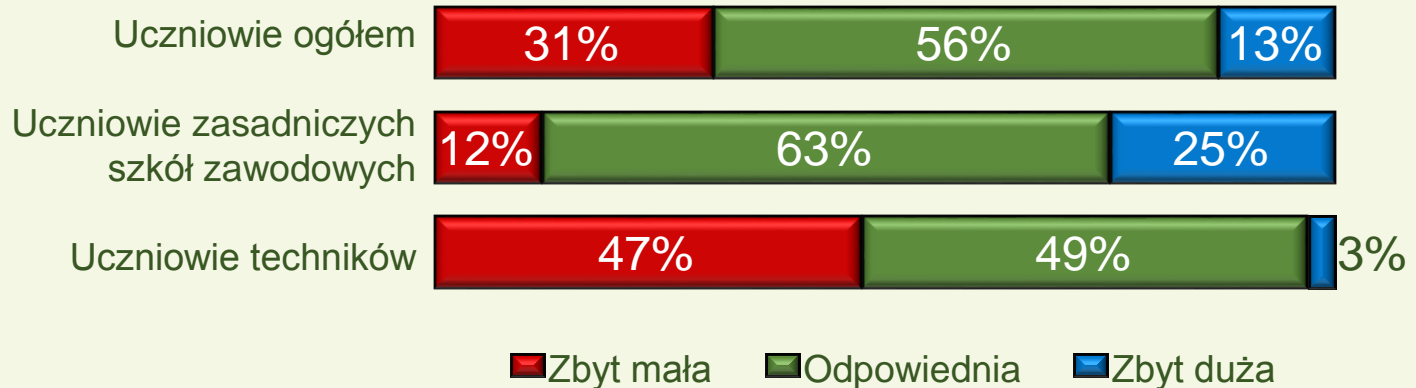

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Ile czasu na praktyki zawodowe?

Czy, Twoim zdaniem, liczba godzin przewidziana w programie nauczania na praktyki zawodowe jest właściwa, zbyt duża czy zbyt mała, aby można było zdobyć odpowiednie umiejętności zawodowe w Twojej specjalności?

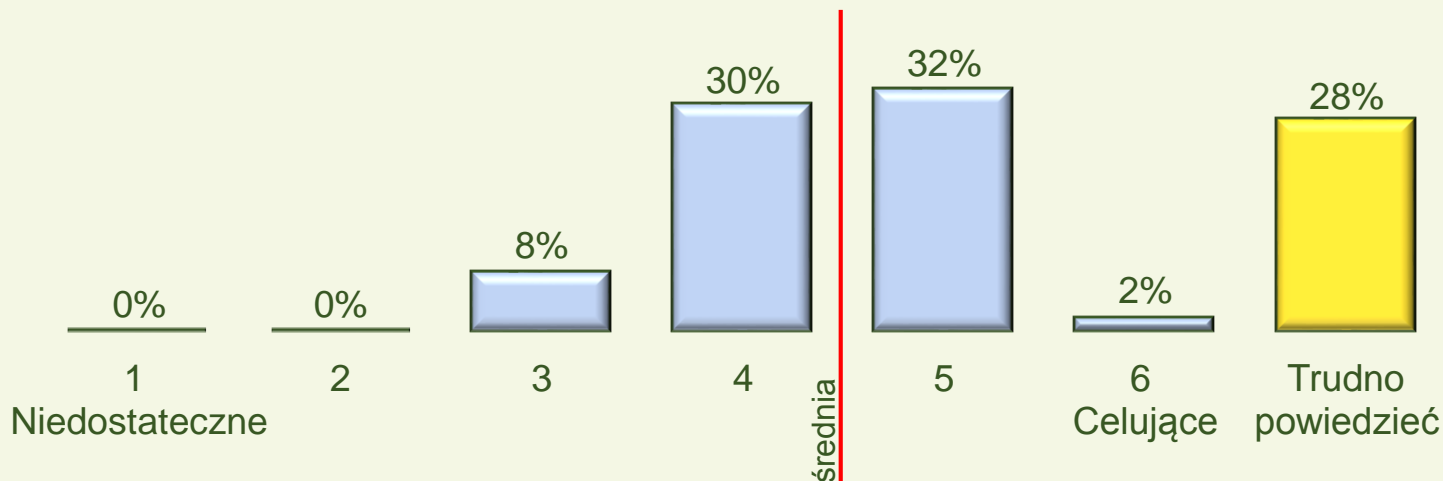
Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Egzamin zawodowy – czy uczniowie są do niego dobrze przygotowani?

Jak ocenia Pan(i) przygotowanie uczniów kierunku(ów) rolno-spożywczych
do egzaminu zawodowego?

Swoją ocenę proszę przedstawić na skali od 1 do 6,
gdzie 1 oznacza, że przygotowanie jest niedostateczne, a 6 – że celujące

Nauczyciele ogółem

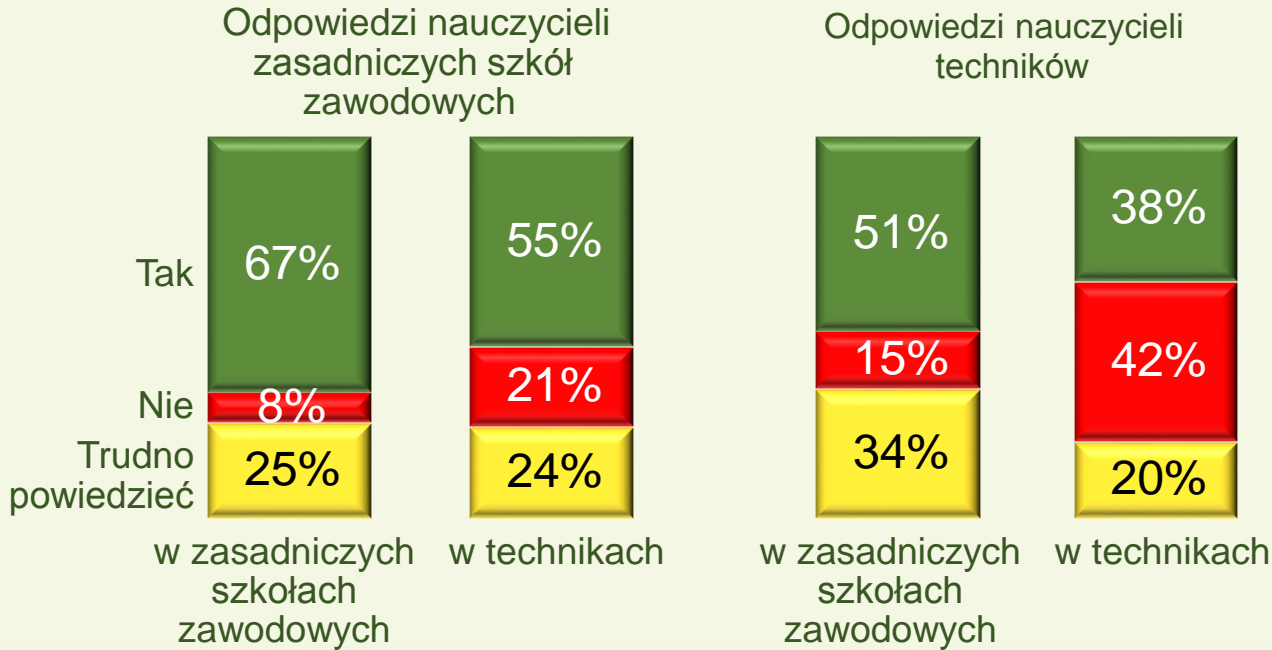

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Egzamin zawodowy – czy jest miarodajny?

Czy Pana(i) zdaniem obecna forma egzaminu zawodowego pozwala miarodajnie ocenić rzeczywiste umiejętności i kompetencje ucznia, czy też nie?

Problemy z egzaminem zawodowym według ekspertów szkolnictwa zawodowego:

- ❖ Zdawanie części praktycznej w formie pisemnej
- ❖ Archaiczne zagadnienia
- ❖ Archaiczny sprzęt egzaminacyjny

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Współpraca z pracodawcami

75% nauczycieli deklaruje, że ich szkoła współpracuje z pracodawcami

Jakie formy współpracy z pracodawcami mają miejsce w szkole dla kierunku(ów) rolno-spożywczego?

- ❖ Współpraca przy realizacji programu praktycznej nauki zawodu (67%)
 - ❖ Organizowanie pokazów / lekcji zawodowych przez przedstawicieli pracodawców (63%)
 - ❖ Dostarczanie materiałów i surowców do wykorzystania w celach szkoleniowych (59%)
 - ❖ Staże / kursy / szkolenia dla uczniów u pracodawcy (58%)
 - ❖ Wyposażanie szkoły w nowe technologie (49%)
- ❖ Współpraca przy realizacji programu teoretycznych przedmiotów zawodowych (40%)
 - ❖ Propozycje zatrudnienia dla najlepszych absolwentów (34%)
 - ❖ Zatrudnianie w szkole specjalistów z firm w roli nauczycieli / instruktorów (27%)
 - ❖ Konsultacja w tworzeniu autorskich programów kształcenia zawodowego (25%)
 - ❖ Staże / kursy / szkolenia dla nauczycieli u pracodawcy (23%)
 - ❖ Fundowanie uczniom stypendiów (9%)

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Korzystanie z doradztwa zawodowego

A czy Ty osobiście w trakcie nauki w tej szkole miała(a)ś indywidualne konsultacje, zasięgała(a)ś porady z zakresu doradztwa zawodowego w szkole lub we współpracującej ze szkołą instytucji, organizacji?

Tak, kilka razy
 Tak, raz
 Nie, nigdy

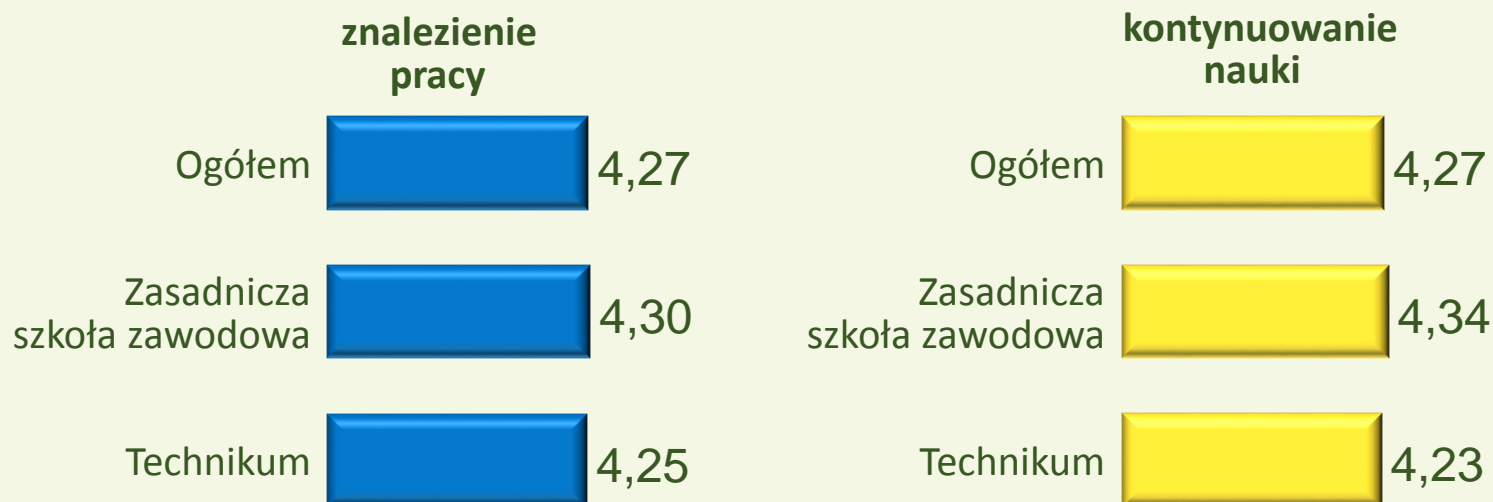

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Przygotowanie do dalszej edukacji i pracy zawodowej

W jakim stopniu, Pana(i) zdaniem, wiedza i umiejętności zdobyte przez uczniów kierunku(ów) rolno-spożywczych w szkole umożliwia im:

Średnia mierzona na skali od 1 (wcale nie umożliwia) do 6 (umożliwia w bardzo dużym stopniu)

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Praca czy dalsza edukacja – co po ukończeniu szkoły?

Co planujesz zrobić po ukończeniu szkoły?

Kontynuować naukę

Podjąć pracę zawodową

Podjąć pracę zawodową i jednocześnie uczyć się dalej

Jeszcze nie wiem

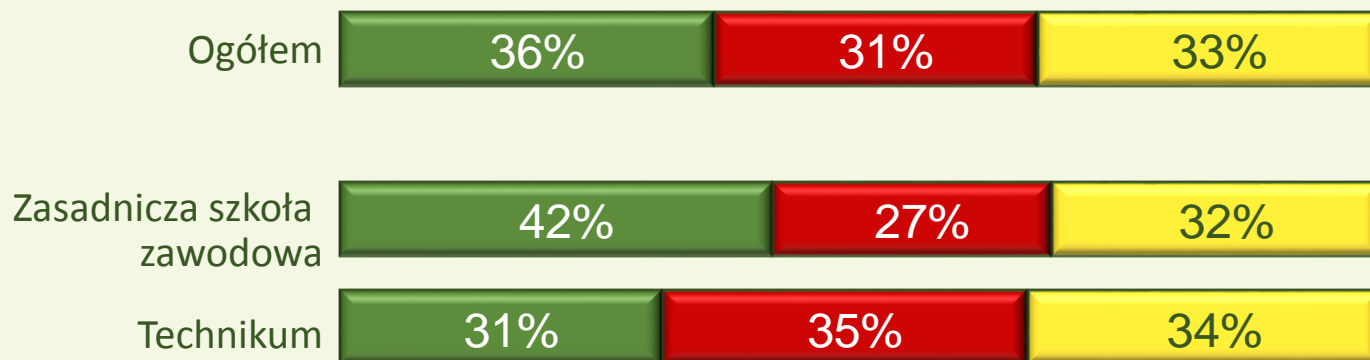

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Jaki kierunek dalszej edukacji?

Czy w szkole/na uczelni, w której planujesz kontynuować naukę, będziesz się kształcił(a) w tym samym kierunku, co obecnie czy też nie?

■ Tak, w tym samym kierunku
 ■ Nie, w innym kierunku
 ■ Jeszcze nie wiem

Człowiek - najlepsza inwestycja

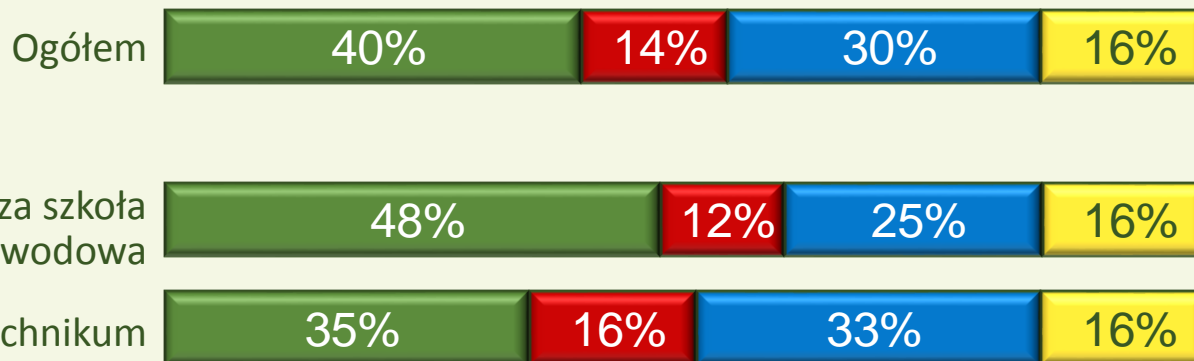

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Praca w zawodzie wyuczonym?

Jeśli po ukończeniu obecnej szkoły zamierzasz podjąć pracę, to czy masz zamiar podjąć ją w zawodzie, w którym się aktualnie kształcisz?

■ Tak
 ■ Nie
 ■ To zależy od tego, jaką pracę znajdę
 ■ Nie wiem, nie zastanawiały(a)m się nad tym

Człowiek - najlepsza inwestycja

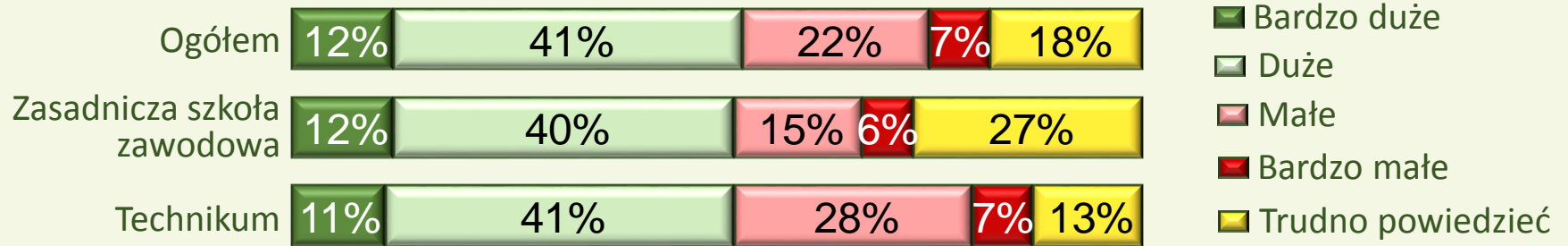

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Szanse na rynku pracy

Jak oceniasz swoje szanse na znalezienie pracy w zawodzie, którego się uczysz?

A jak sądzisz, czego może Ci brakować? Czy:	Odpowiedzi twierdzące uczniów		
	ogółem	zasadniczych szkół zawodowych	techników
	w procentach		
doświadczenia	53	44	60
znajomości najnowszych narzędzi i metod pracy	46	49	44
umiejętności praktycznych	42	37	46
pewności siebie	33	33	33
wiedzy teoretycznej dotyczącej zawodu	30	39	24

Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim
- diagnoza potrzeb edukacyjnych

Dziękuję za uwagę

